

Intervjuaren: 2004-02-16 intervju med Tage Mattisson konstruktör vid Karlskronavarvet, intervjuare för Karlskrona varvshistoriska förenings räkning är Christer Karlsson.

Int: Okay Tage bandet rullar, kan du berätta lite om när du föddes och ditt namn.

Tage: Jaha, jag föddes på Björkholmen 1922.

Int: Och sen kan du väl berätta lite om din uppväxtmiljö.

Tage: Ja vi var många barn, farsan var också anställd på varvet i pannverkstaden, vi var 11 syskon varav 8 bröder, och samtliga åtta fick farsan in på varvet.

Int: Det är ju rätt fantastiskt eller hur.

Tage: Ja det är det, jag hade väl tre utav dom här bröderna i plåtverkstaden, två flyttade till Malmö och sedemera till Göteborg och jaaa.

Int: Fick dom yrkesutbildningar alla dina bröder inne på varvet.

Tage: Dom.. det smälldes högt i Kockum i Malmö och Göteborg att ha varit anställd på Karlskronavarvet, så en av brorsorna i Göteborg blev Verkmästare på Cityvarvet och den andre blev lärlingsinstruktör.

Int: Ja det är fantastiskt?

Tage: Ja och den tredje brodern började på LM Ericsson för han tyckte det var för smutsigt i plåtslagareverkstaden” skratt”.....

Int: Och du i din tur när började du inne på varvet?

Tage: Jag började inne på varvet i februari 39 och gick där i plåtslagareverkstaden så jag fick yrkesbetyg som utlärd plåtslagare va’... och där kom verkmästaren till mig en dag och frågade, sa att dom behövde en man uppe på ritkontoret, sa att jag har 11 och välja på sa han men han tyckte att Mattisson skulle få chansen först och jag blev chockad, jag hade ju inte mer än yrkesskola, ja..... och blev ju lite nervös va’ så det här var något stort som jag inte hade räknat med, men jag tog det och började på ritkontoret, 75 kr mindre i månaden tjänade jag när jag började däruppe, men det fick jag igen efter nio månader ungefär. Ja sen gick det, det var anställningskontrakt man hade då, så man blev i lönegrad va’ och det steg ju skapligt, jag klarade mig bra men jag hade en fru som jobbade också på den tiden.

Int: När var detta, var det innan du var” nagelapa” då.

Tage: Nej det var efter, apa var jag inte längre än båten var inne, Karlskrona byggde vi då? (Jagaren)? Och sedan fick jag följa med olika yrkesmän och jobba, förhandskarlar hette dom på den tiden och ....ja.!

Int: Hur upplevde du att jobba som nagelapa, jag är mycket intresserad av detta?

Tage: Det var varmt och stressigt och jobbigt, men det var förtjänsten man tittade på så man får ingenting för det utan det gick bra, var ett väldigt dånande därav min dåliga hörsel.

Int: Och då fick man hålla emot och så där eller?

Tage: Inte jag, jag bara värmdes, en annan gubbe höll emot och nitaren var ovanför, och på den tiden fanns ju inga hörskydd utan man fick ha trassel i öronen det var det enda.

Int: Ja det har ju ändrats lite genom åren.

Tage: Ja det har det gjort men så var det på den tiden.

Int: Hur kom ni till och från jobbet på den tiden, cyklade ni eller?

Tage: Jag cyklade för jag bodde på Amiralitetsgatan, farsan hade ett hus där och sen blev det Prinsgatan.

Int: Vad tjänade ni på den tiden?

Tage: 26 öre i timmen plus accord.

Int: Vad kunde då accordet ge, blev det mycket mer eller?

Tage: Ja 50% mer kunde det ge.

Int: Och det klarade man sig på ?

Tage: Ja klarade, man bodde hemma ju.

Int: Du var ju ung då.

Tage: Och som sagts jag hade ju en kvinna som också jobbade så det blev några kronor.

Int: Hur upplevde du miljön här inne, när du var inne i verkstäderna, hände det några olyckor?

Tage: Ja det gjorde det, det var en plåtslagare som skulle rätta till en plåt i en vals och han hade stränga order på att inte vara ensam om detta, men han var ensam där, och tappade ner plåten så han skadade sig så han fick kapa armen, och det var förbjudet att göra så som han gjorde.

Int: Krigsåren på varvet dom upplevde ju du då, hur var det härinne då?

Tage: Ja... jag ryckte in i lumpen 43 men det hände ju en hel del, G- fem låg på redde utanför

Kungsbron och där flög ju ett flygplan in i den på den tiden, så dom fick ta in den här för reparation.

Farbröderna jag var med och jobbade var i stort sett bra allihopa tre, fyra av de äldsta var ju supgubbar som kallades ”fyllepetter” och ”fyllepelle” och dom fick sparken hem, men inget avsked eller så, dom fick bara gå hem.

Int: Det är väl det som gör att detta är en så fin arbetsplats, det har alltid upplevts som en sådan, det har aldrig varit några hårda nypor, tillsägelser har det varit, men inget mer, då skulle man gjort något riktigt dumt för att få kicken här.

Tage: Ja jag vet inte någon som fick sparken här under min tid, vad jag vet.

Int: sen kom du upp på tekniksidan.

Tage: Ja sedan 1945 då var jag och jobbade på.... jag var till och med min farbror som var förhandskarl, så kommer verkmästaren till mig och säger detta, att jag skulle få chansen på ritkontoret, han hade som sagt elva att välja på men tyckte jag skulle få chansen och jag fick ju en chock, jag sa det till brorsan som var där vad ska jag göra: ta det sa han så kanske du blir ritare på kuppen.

Så jag började däruppe, den farbrorn som var däruppe var både arg och ilsk men mot mig var han kanonsnäll, jag vet inte vad det berodde på.

Int: Hur upplevde du den miljön gentemot den du kom från, det var lite skillnad va?

Tage: Ja det var ju, man var ju lärling däruppe igen ju, och då fick man lära sig så smått att kopiera och sedan så småningom lite ritningar och sedan utvecklades man ju, sedan tyckte jag det var skapligt ju.

Int: Var det många som jobbade därute på den tiden, på ritkontoret?

Tage: Vi var väl en 18-20 stycken sen var det ju elritkontor och maskinritkontor, ja jag var på fartygsrit.

Int: Och vad började du på där när du fick göra ett riktigt jobb själv?

Tage: Oj oj.....

Int: Ja det är väl inte så lätt att komma ihåg.

Tage: ..Ja ja ,jag har ju det hemma uppskrivet vad det var, för man fick skriva rapport varje dag och tala om vad man gjorde och få det på ett särskilt ordernummer.

Jag för min del fick sedemera rita på elektriska apparater och inredning i stridsledningscentraler och sådär och det var självständigt.

Int: vad var det för fartygstyper ni höll på med då?

Tage: Det var de tre minfartygen Elfsborg, Visborg och Karlskrona.

Int: Nu har vi bara Karlskrona kvar här.

Tage: Ja de andra sålde vi ju till Chile och Elfsborg höggs väl upp kanske.

Int: Vad tyckte du om arbetstiderna , jobbade ni mycket på din tid, om vi säger från början, det ändrades ju naturligtvis, men tyckte du ni jobbade mer när du var ung?

Tage: Ja det var ju mellan 7 och fem samt halva lördagarna och sen blev det ju fria lördagar och det upplevde vi ju som fint och något otroligt bra.

Int: Det här med sjukavtalen som vi hade på varvet på denna tiden vad tyckte du om dom. Man tog ju väck de här fina sjukavtalen som ni hade, fria läkare och vård och tidigare pension och sånt som vissa hade, vad tyckte du om detta.

Tage: Tog man det?

Int: Jo att man kunde gå tidigare vid 55 och så?

Tage: Jag fick gå till 65 hur gärna jag än velat, de sista fem åren gick jag halvtid, jobbade bara varannan vecka.

Int: Jag vet att man snackade om detta men kanske inte alla omfattades av detta fina avtal, jag vet att det pratades en hel del vid den tiden jag lämnade verkstaden, men sen vilka som omfattades av dessa avtal och förmåner med fria läkare och medicin som dom hade, vet jag inte?

Tage: Tänk det hade vi på min tid fria läkare och sånt.

Int: Ja sånt finns inte kvar längre.

Tage: Va' har ni inte kvar fri läkare längre?

Int: Jo en dag i veckan och då bara förebyggande.

Tage: Jaha jaha.

Int: Hur var det med dig fick du några skador under din tid.

Tage: Nej inte utom knäet under fotboll.

Int: Så du idrottade mycket?

Tage: Ja vi hade ett eget lag Fctf hette vi Försvarets civila tjänstemannaförbund innan 61, sedan blev det KkrV 1 och 2 och jag slutade spela när jag var trettionio år, så några övriga skador har jag inte varit utsatt för.

Int: Vad gjorde ni på fritiden?

Tage: Ja på den tiden, man hade ju hus, spelade boll förstås både fot och handboll.

Int: På den tiden var ju handboll stort i staden.

Tage Ja jag spelade i division två på den tiden i Långö AIK om du hört talas om dom.

Int: Det var ju mycket idrott på den tiden även här inne, kamperna mellan de olika avdelningarna, det fanns ju lag på nästan var avdelning, detta upplevde du förstås?

Tage: Det upplevde inte jag det var efter min tid..... som korpiddrottare?

Int: Ja det var mycket prestige i dessa kamper härinne.

Tage: Nej jag upplevde inte detta.

Int: Hur upplevde du Varvsrevyn.

Tage: Den var bra, man kände igen alla glirningar till höger och vänster , ja den var bra och billigt.

Int: Dom jobbade ju här inne de flesta av dom.

Tage: Ja Martin och Stig ja och dom som fick glirningarna också.

Int: Ja detta var något som vår generation missat.

Tage: Ja den var rolig, jätteroligt var det, så jag såg var enda varvsrevy.

Int: Det höll väl på ganska många år?

Tage: Ja tio år var det väl.

Int: Ja det var nog något fantastiskt som man missat, men man har hört det på radion i alla fall.

Int: När slutade du, gick du i pension eller i förtid eller.

Tage: Jag gick hela tiden och slutade i okt 1987

Int: Var du fackligt ansluten under din tid?

Tage: Jag var klubbmästare för tjänstemännen i 14 år, vi hade en lokal här nere vid Rosenfeldt på Alamedan, där hade vi en lokal, en härlig klubblokal och där stod jag och portionerade ut bla brännvin och ordnade fester, nästan till inköpspris, man var tvungen att lägga på en krona eller två för spillet och så hade jag ju arvode också för det.

Int: Var du aktiv inom tex Driftvärnet eller sånt härinne.

Tage: Ja jag var utbildad som brandsoldat här , vi hade en två tre stycken här på kontoret som var utbildade som brandmän.

Int: Då fick ni också en räddningsutbildning här, med hjärt/ lung och sånt.

Tage: Ja, så gott det gick.

Int: Ja Tage om vi skulle sammanställa lite då, du Tage är som jag förstår ganska nöjd med ditt liv på varvet, allt har fungerat bra.

Tage: Ja jag kallar det världens finaste arbetsplats.

Int: Tage: Det gör vi än idag.

Tage: Jaså gör ni det, jag hörde från kontoret häromdan och man gillade inte atmosfären riktigt, här är för många från Kockums och så, trivseln försvann när ni gamla gjorde det.

Vi hade ett rum en kille och jag dom kallade det d... rummet där drog man en vits och så till och med för flickorna.

Int: Kan du någon bra historia?

Tage: Ja en bra historia, jag kan ta den om tanten på tåget: Det var två tanter på tåget en var sorgklädd och en var vanligt klädd, då sa den ene jag ser damen har sorg, ja sa hon jag har precis varit och bränt min tredje man, tredje man sa den förste, ja jag har varit gift tre gånger och alla tre har blivit brända sa hon, n herre gud sa den första här har jag gått ensam nucka i sextio år ,inte en karl och en del ska ha så de kan elda med dem.

Int: Skratt.....Den var bra har du nån från varvet?

Tage: Det var en gubbe som stod och slog på en snigel va' med en stake till s lut var det arbetskamrat som sa till honom "varför står du slår på den stackars snigeln, ja han har förföljt mig hela dan.

Int: Ja jag har hört den förut men den tål att höras igen, ja du Tage nu tror jag vi gått igenom detta schemat ganska så bra, så jag tror vi avslutar här, Tack så mycket.

Intervju med fartygskonstruktören Tage Mattisson

Då VHFK bildades 2004 gjorde ett antal intervjuer av varvsanställda som aldrig publicerats.

VHFK kommer nu att återge några som nertecknats. Vi inleder med en intervju av fartygs konstruktören Tage Mattisson som gick i pension 1987.

Läs om